

Asia: VN/33727/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Yleisiä huomioita esitysluonnoksesta

-

Ammatillisen koulutuksen kokeilua koskevat säädösehdotukset

Pidämme ammatillisen koulutuksen toiminnanohjausta koskevaa kokeilua kannatettavana. Koska kokeiluun otetaan mukaan vain rajallinen määrä koulutuksen järjestäjiä, tulee kokeilun ulkopuolelle jäävien koulutuksen järjestäjien toimintaedellytykset turvata ja myös niiden mahdollisuudet vastata oman toiminta-alueensa muuttuviin työelämän ja opiskelijoiden tarpeisiin tulee varmistaa. Kokeilun tavoitteena ei tule olla rajata ammatillisen koulutuksen järjestäjien määrää.

Kokeilua koskevassa esityksessä on varmistettava, että myös säädösten koulutuksen järjestäjälle annetaan laaja tutkintojen järjestämisoikeus. Kokeilun onnistumisen kannalta on välttämätöntä, että rajoituksia ei tehdä muihin kuin nyt lausunnolla olevan asetusluonnoksen mukaisiin tutkintoihin ja osaamisaloihin. Myös kokeilun ohjausvälineiden, järjestämislupasääntelyn ja neuvottelumenettelyn rooli ja asema tulee selkeyttää. Määriteltäessä kunkin koulutuksen järjestäjän toiminta-alueita, tulee toimia yhdenvertaisesti.

Neuvottelumenettelyä koskevaa säädöstä tulee tarkentaa ja selkeyttää siten, että siinä määritellään, mitä neuvottelut koskevat mieluiten siten, että neuvottelut ja siihen liittyvä sopimus koskee vain koulutuksen vaikuttavuutta ja laatua koskevia tavoitteita. Lisäksi tulee täsmentää säädösten koulutuksen järjestäjien toiminta-alueita, mistä asioista opetus- ja kulttuuriministeriö voi päättää, mikäli sopimukseen ei päästä. Neuvottelumenettely tulee toteuttaa siten, että koulutuksen järjestäjien yhdenvertainen asema säilyy ja niiden asiantuntemus otetaan huomioon.

Koulutuksen saatavuuden ja saavutettavuuden varmistaminen koko maassa tulee varmistaa. Myös yhteiskuntavastuun toteutuminen tulee huomioida uudistusta toteutettaessa.

Rahoituksen uudistusta koskevat säädösehdotukset

Opiskelija- ja työelämäpalaute ovat tärkeitä koulutuksen järjestäjän laadun ja vaikuttavuuden kehittämisessä. Rahoituksen laskennan perusteena ne ovat kuitenkin huonosti toimivia ja aiheuttavat sekä koulutuksen järjestäjille että työpaikolle tarpeetonta byrokratiaa. Katsomme, että ne tulisi poistaa ammatillisen koulutuksen rahoituksen perusteista ja näin yksinkertaistaa rahoitusjärjestelmää. Esitämme harkittavaksi, että niin opiskelija kuin työelämäpalautetta voitaisiin käsitellä osana kokeilujen neuvottelumenettelyssä käsiteltäviä asioita.

Rahoitusjärjestelmää voidaan yksinkertaistaa poistamalla työvoimakoulutukselle osoitettu erillisrahoitus. Työvoimakoulutus ei tällöin edellyttäisi erillisten opiskeluryhmien perustamista, vaan koulutuksen järjestäjän näkökulmasta opiskelijat osallistuvat valtionosuusrahoitteiseen koulutukseen osana olemassa olevia opiskelijaryhmiä. Työvoimakoulutus voisi olla osa työvoimaviranomaisten keinovalikoimaa, jonka toteuttaminen tapahtuu valtionosuusrahoituksella. Tämä mahdollistaisi joustavan, yksittäisiä koulutuksen tarvitsijoita paremmin palvelevan toiminnan.

Oppimisen tukea ja erityistä tukea koskevat säädösehdotukset

Oppimisen tuen ratkaisuisissa tulee tunnistaa eri koulutusmuotojen erityispiirteet. Ammatillisen koulutuksen erilaisiin oppimisympäristöihin, tapoihin opiskella sekä moninaiseen tutkintotarjontaan tulee kiinnittää huomiota oppimisen tuen uudistamisessa.

Katsomme, että erityisen tuen sitominen vahvasti erityisopettajan antamaan erityisopetukseen kaventaa opiskelijalle annettavaa erityistä tukea nykytilaan verrattuna. Säädöksiä valmisteltaessa tulee ottaa huomioon ammatillisessa koulutuksessa opiskelevien erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden kasvava määrä.

Tilauuskoulutusta koskevat säädösehdotukset

-

Muut ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia koskevat säädösehdotukset

-

Asetusluonnokset

-

Muut kommentit

Juhantila Olli-Pekka
Salon seudun koulutuskuntayhtymä